

Bezdarbs reģionos skāra mazāk

“Šobrīd bezdarbnieku skaits NVA Cēsu filiālē, tāpat kā valstī kopumā, sāk kristies, bet tas joprojām ir lielāks nekā gada sākumā,” skaidro Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Cēsu filiāles vadītāja ILONA RUTE.

Visaugstākais bezdarbnieku skaits Cēsu filiālē bija uz 30. jūniju – 1340 bezdarbnieki. Salīdzinājumā ar janvāra beigām bezdarbnieku skaits bija palielinājies par 455 personām. Savukārt operatīvie dati uz 7. septembri liecina, ka NVA Cēsu filiāles uzskaitē ir 1188 bezdarbnieki, tātad, par 152 personām mazāk nekā jūnija beigās.

Līdz jūnijam NVA Cēsu filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaits palielinājās, bet no jūlija vērojams samazinājums. Arī gandrīz visos novados NVA Cēsu filiāles apkalpošanas teritorijā augstākais bezdarbnieku skaits bija jūnija beigās, bet uz augusta beigām tas samazinājās, izņemot Pārgaujas novadu. Ilona Rute uzsvē: “Jāņem vērā, ka Cēsu novads ir lielākais pēc iedzīvotāju skaita mūsu apkalpošanas teritorijā, tāpēc arī bezdarbnieku skaits šeit ir lielāks un bezdarbnieku īpatsvars darbības vecuma iedzīvotāju skaitā augstāks.” Arī no pilsētas attālākos novados cilvēkiem nav grūtību pieteikties bezdarbnieka statusam, jo bezdarbnieks var izvēlēties jebkuru no 25 dienesta filiālēm Latvijā neatkarīgi no dzīvesvietas. Pieteikties bezdarbnieka statusam var elektroniski Nodarbinātības valsts aģentūras CV un vakanču portālā vai portālā latvija.lv, vai iesūtot iesniegumu, kas parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, uz izvēlētajā filiāles

e-pastu. Klienti, kuriem nav pieejams internets, pieteikumu var aizpildīt rakstiski un iesniegt filiālē.

Analizējot bezdarbniekus pa iedzīvotāju grupām, vadītāja teic, ka bezdarbnieku statistiskais portrets būtiski šajā laikā nav mainījies. Vecumā 50+ reģistrēti 36,2%, jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem 8,7%. 2020. gada augusta beigās NVA Cēsu filiāles uzskaitē bija 122 ilgstošie bezdarbnieki, 98 jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem, 152 bezdarbnieki ar invaliditāti, 165 bezdarbnieki pirmspensijas vecumā. 508 bezdarbniekiem ir iegūta pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība, 17 nav pat pamatizglītības, ar profesionālo izglītību filiāles uzskaitē ir 420 bezdarbnieki, ar augstāko – 273.

Reģistrējoties bezdarbnieku statusā, cilvēki izmanto iespējas, ko tas dod. Ilona Rute vērtē: “Mūsu klienti iespēju robežās izmanto visus NVA pakalpojumus,

kas nepieciešami, lai atrastu darbu, bet populārākie pakalpojumi ir CV un vakanču portāls, atbalsts darba meklēšanā, tostarp karjeras konsultācijas, mācības, lai paaugstinātu konkurētspēju darba tirgū un pilnveidotu darba iemaņas, profesionālās prasmes un zināšanas. Klientiem ir iespēja izmantot NVA atbalstu reģionālajai mobilitātei, uzsākot darbu, ja darba vieta atrodas tālāk nekā 15 kilometri no deklarētās dzīvesvietas. Šo pakalpojumu klienti sāk aktīvāk izmantot.”

Jau vasaras sākumā bija iespējams secināt, ka ar “Covid-19” saistītā krīze visvairāk skārusi Rīgu un Pierīgu, jo visbūtiskāk pandēmijas ierobežošanas pasākumi skāra tūrisma, pasažieru pārvadājumus, izmitināšanu, ēdināšanu, kultūru un šo jomu pārstāvji visvairāk koncentrēti galvaspilsētā. Ilona Rute norāda, ka kopumā valstī saistībā ar “Covid-19” ietekmi paziņojumus par kolektīvo atļaušanu iesniedzis 51 darba devējs: 45 darba devēji

Rīgā un Pierīgā un tikai seši darba devēji citos reģionos: “Ja salīdzinām reģistrētā bezdarba rādītājus reģionos, tad redzam, ka no janvāra beigām līdz jūnija beigām Rīgas reģionā reģistrētā bezdarba līmenis bija palielinājies par 2,6% punktiem, Zemgalē – par 1,7% punktiem, Kurzemē – par 1,8% punktiem, Latgalē – par 2,1% punktu, Vidzemē tas paaugstinājās par 2,2% punktiem.

Taču visu šo laiku darba devēji turpināja meklēt darbiniekus un reģistrēt vakances, un bezdarbnieki iekārtojās darbā. Vidējais bezdarba ilgums vasaras vidū bija 144 dienas jeb nedaudz vairāk kā pieci mēneši, kas, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, ir par 29 dienām mazāk. Šī gada astoņos mēnešos darbā iekārtojās 742 NVA Cēsu filiālē reģistrētie bezdarbnieki, to skaitā 203 vecumā virs 50 gadiem, 83 jaunieši, 48 bezdarbnieki ar invaliditāti, 29 ilgstošie bezdarbnieki.” □

Situācija sāk uzlaboties

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) novērojusi pozitīvas tendences darba tirgū, kopš jūlija reģistrētā bezdarba līmenis un bezdarbnieku skaits samazinās.

Reģistrētā bezdarba līmenis Latvijā augusta beigās sarucis līdz 8,2%, kas ir par 0,4 procentpunktiem mazāk nekā mēnesi iepriekš. 2020. gada augusta beigās NVA bija reģistrēti kopumā 75 013 bezdarbnieki, kas ir par 2985 cilvēkiem mazāk nekā pirms mēneša. Starp personām, kurām augustā piešķirts bezdarbnieka statuss, visvairāk ir iedzīvotāju vecumā no 30 līdz 34 gadiem – 1012, seko iedzīvotāji vecumā no 25 līdz 29 gadiem – 987, vecumā no 35 līdz 39 gadiem – 879. Arī Vidzemē reģistrētā bezdarba līmenis augustā samazinājies par 0,4 procentpunktiem, mēneša beigās veidojot 7,8%.

Savukārt pagājušā gada beigās Latvijā reģistrētā bezdarba līmenis bija 6,2% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita, taču šogad marta beigās, pēc

tam, kad vīrusa pandēmijas dēļ ieviesa ārkārtējo situāciju, Latvijā bezdarba līmenis sasniedza 6,8% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita, aprīļa beigās – 8%, maija beigās – 8,4%, bet jūnija un jūlija beigās – 8,6%.

Latvijā jūlijā bijis augstāks bezdarba līmenis nekā vidēji Eiropas Savienībā. Latvijā pēc pandēmijas ir arī visaugstākie bezdarba rādītāji Baltijā. Salīdzinot situāciju visās trīs Baltijas valstīs, visaugstākie bezdarba rādītāji jūnija beigās bijuši Latvijā, kam seko Lietuva un Igaunija. Tomēr, salīdzinot ar pasaules ekonomisko krīzi 2010. gadā, šogad krīze mūs tik smagi nav skārusi, jo 2010. gada beigās Latvijā bezdarba līmenis pēc “Eurostat” datiem bija 14,3%.

Līdz ar bezdarba samazināšanos palielinās arī reģistrēto vakanču skaits. Ja aprīlī darba devēji NVA bija reģistrējuši aptuveni 4800 jaunu vakanču, tad augustā – 6500. Visvairāk brīvo darba vietu reģistrēts būvniecības un nekustamā īpašuma jomā, ražošanas pakalpojumu, transporta un loģistikas sfērā. Augusta beigās darba meklētā-

jiem kopumā bija pieejami aptuveni 18 000 aktuālo vakanču.

Skaidrojot jaunākos datus par iekšzemes kopproduktu (IKP), Ekonomikas ministrijas (EM) Analītikas dienesta vadītājs Jānis Salmiņš plašsaziņas līdzekļiem atzina: “Covid-19” krīzes smagākie mēneši ir aiz muguras, bet nenoteiktība joprojām ir liela.” Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem otrajā ceturksnī, kas bija “Covid-19” krīzes līdz šim smagākie mēneši, IKP saruka par 8,9% salīdzinājumā ar 2019. gada otro ceturksni. Gada otrajā ceturksnī būtiski samazinājās mājāsaimniecību patēriņš – tas bija par 20,9% mazāks nekā pirms gada, ko ietekmēja vīrusa krīzes izraisītais bezdarba pieaugums un ienākumu kritums. “Krīze ir negatīvi ietekmējusi praktiski visas nozares. Tomēr mēnešu griezumā dati vieš optimismu, jūnijā un jūlijā jau vērojams mazumtirdzniecības kāpums, reģistrēto bezdarbnieku skaita samazinājums vasaras mēnešos un konfidences rādītāju uzlabošanās vairumā nozaru,” sacīja J. Salmiņš. □

Vēsturiskā Cēsu rajona novados reģistrētais bezdarbs 2020. gada septiņos mēnešos

Novads	uz 31. janvāri		uz 31. jūliju	
	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Bezdarba līmenis (%)	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Bezdarba līmenis (%)
Amatas	127	4.1	190	6.2
Cēsu	365	3.8	568	6.0
Jaunpiebalgas	46	3.8	64	5.4
Līgatnes	62	3.2	97	5.0
Pārgaujas	82	3.7	108	4.9
Priekulu	172	3.6	254	5.5
Raunas	64	3.5	90	4.9
Vecpiebalgas	84	3.7	111	4.8

Avots: NVA

Reģistrēto bezdarbnieku struktūra 2020. g. augustā

Novadi	Bezdarbnieku skaits	no tiem			Bezdarbnieku īpatsvars darbības iedzīvotāju skaitā *) (%)
		sievietes	invalīdi	jaunieši no 15 līdz 25 gadiem	
Amatas	188	94	26	18	6.1
	194	101	26	21	6.3
	185	98	21	21	6.0
Cēsu	509	304	62	45	5.4
	569	343	71	56	5.9
	501	293	54	51	5.2
Jaunpiebalgas	56	29	5	2	4.7
	66	36	7	3	5.4
	55	28	5	3	4.5
Līgatnes	90	43	5	8	4.7
	94	46	5	10	4.8
	84	41	3	9	4.3
Pārgaujas	108	59	11	11	4.9
	98	52	11	6	4.4
	94	50	7	6	4.2
Priekulu	223	129	24	20	4.8
	250	152	24	23	5.3
	204	110	17	20	4.3
Raunas	79	39	14	2	4.3
	97	52	16	6	5.3
	86	45	11	4	4.7
Vecpiebalgas	106	57	9	15	4.6
	97	52	16	6	5.3
	112	56	14	12	4.9

Visgrūtākā ir neziņa

Priekulu novada viesnīcas “Tigra” un Liepasmuižas pārvaldnieks Zigurds Smerotkins, analizējot šo laiku, atzīst, ka tas bijis izaicinājumu pilns, lai varētu turpināt darbu, ievērotu noteiktos epidemioloģiskos ierobežojumus un piesaistītu tūristus. Tā kā šogad ne tikai ārzemnieki pie mums mazāk varēja atbraukt, bet arī latvieši nevarēja aizbraukt uz iecienīto Itāliju vai Spāniju, tad vairāk nekā citus gadus galvenie klienti bija mūsu pašu tautieši.

Zigurds Smerotkins teic: “Esam izdarījuši maksimālo, lai viesnīcas pakalpojumi turpinātos un cilvēkiem būtu darbs.” Tāpat kā daudzās citās ar tūrisma saistītās vietās jaunus darbiniekus nav plānots pieņemt, to skaits ir sa-

mazināts, nav, piemēram, sētnieka, to kāds dara, apvienojot ar citiem darba pienākumiem. Ir darbinieki, kas strādā tikai no piektdienas līdz svētdienai. No reklāmas viedokļa tūristu piesaistei kopā ar “Enter Gauja” programmu tika izveidots videomateriāls, apmeklētāji bonusā bez maksas varēja izmantot nelielu baseinu, pirti, izbraukt ar divriteņiem. Liepasmuižā cilvēki gan vienatnē, gan ģimenēs izmantoja iespēju, ka teritorija ir plaša, bet numuriņu nav daudz, īpaši daudz apmeklētāju bija jūlijā un augustā. Šis bija arī vienas no retajām vietām, kas piedāvāja iespēju cilvēkiem, kam jāievēro pašizolācija, to darīt viesnīcā. Tas bija nepieciešams zviedriem, kuri strādāja “Latvijas valsts mežos”: “Neskatoties, ka kovidā tests ir

negatīvs, pašizolācija tāpat jāievēro. Mūsu darbinieces strādāja maskās, ēdenu vienreizlietojamos iesaiņojumos atstāja pie durvīm, tāpat tīro veļu.”

Pārvaldnieks gan norāda, ka visgrūtākā ir neziņa: “Vīrusa ietekmē esam astoņus mēnešus, cilvēki ir noguruši, joprojām ir daudz neskaidrību gan par pašu vīrusu, gan kopējo situāciju, vēl jo vairāk par nākotni. Katru piektdienu valdība pieņem lēmumu, no kurām valstīm atgriežoties vai atbraucot jāievēro pašizolācija, tas nozīmē, ja cilvēki, kuri iepilnājoši atbraukti piektdien un palikti līdz sestdienai, daļa tomēr paliek tikai vienu dienu. Loģiskāk būtu, ja šīs pārmaiņas stātos spēkā no pirmdienas,” teic Z. Smerotkins un turpina: “Igaunijam bija paredzētas sporta

spēles piektdien un sestdien, no 115 cilvēkiem atbrauca 60, jo neviens negrib lieki riskēt. Arī grupu gidi līdz pēdējai dienai nevar pateikt, cik cilvēku reāli atbrauks. Paredzēti ir 37, bet atbrauc 26.”

Vasara viesnīcām ir plaujas laiks, tiek gūti ienākumi, ar ko segt tukšo laiku ziemā, jo, kā teic Z. Smerotkins, pēc zeltaino lapu nobiršanas līdz ar tumšā laika iestāšanos līdz Ziemassvētkiem lielākoties ir klusums. Šogad jūlijs un augusts apmeklējuma ziņā bija 70%, salīdzinot ar citiem gadiem. Un, protams, šī situācija viesmīlībā, tūrisma iesaistītajiem

uzņēmējiem liek domāt drīzāk par darbavietu optimizāciju, nevis palielināšanu. □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds